

KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA

Akavan
Erityisalat

KOULUTUSPOLIITTINEN OHJELMA – JATKUVAN KEHITYKSEN EDISTÄJÄNÄ

SISÄLTÖ

Johdanto	3
Tavoitteemme	7
Julkinen rahoitus on laadukkaan koulutuksen edellytys	8
Teorian, käytännön ja työelämälähtöisyyden vuoropuhelu korkeakoulutuksen kivijalkana	12
Joustavat kouluttautumismahdollisuudet etusijalle	14
Kieli- ja kulttuuriaineet yleissivistyksen ja ammattitaidon perustana	16

JOHDANTO

Akavan Erityisalajat on monialainen ammattiliitto ja palvelujärjestö, jonka jäsenet työskentelevät kulttuurin, hallinnon, viestinnän ja hyvinvoinnin aloilla asiantuntija- ja esihenkilötehtävissä. Jäsenkuntaan kuuluu sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistoissa opiskelleita.

Tämä ohjelma sisältää liiton koulutuspoliittiset ydintavoitteet. Ohjelma toimii myös liiton koulutuspoliittisena kärkenä vaikuttaessa maan hallitusohjelmaan seuraavien vuosien aikana. Tämän ohjelman tavoitteita edistämällä Akavan Erityisalajat haluaa rakentaa suomalaista yhteiskuntaa entistä kestävämmälle, inhimillisyyttä ja sivistystä kunnioittavalle perustalle. Koulutuspoliittinen ohjelma on hyväksytty Akavan Erityisalojen hallituksessa helmikuussa 2021.

Akavan Erityisalojen jäsenet edustavat verrattain pieniä aloja, joiden ammattilaisia tarvitaan myös tulevaisuudessa. On tärkeää panostaa myös erityisalojen koulutukseen, jotta harvinaisemminkin alat pysyvät elinvoimaisina ja työmarkkinoiden käytössä on jatkossakin kattava joukko erityisosaajia. Koulutuspoliittisia päätöksiä tehtäessä pitää arvioida niiden vaikutukset laaja-alaisesti. Akavan Erityisalojen koulutuspolitiikan tavoitteena on vaikuttaa jäsentemme alakohtaisten erityiskysymysten ratkaisemiseen sekä parantaa jäsentemme mahdollisuuksia kehittää osaamistaan työuran eri vaiheissa.

Korkea-asteen koulutuksella tulee olla kiinteä yhteys työelämään ja uusiin osaamisvaatimuksiin. Osaamisperustaisuuden rinnalla työelämätaidot ja uraneuvonta on saatava mukaan korkeakoulutukseen. Yksilöt tarvitsevat tietojensa ja taitojensa päivittämistä alati muuttuvassa työelämässä, ja suomalainen yhteiskunta tarvitsee menestyäkseen osaavaa työvoimaa. Myös työnantajien kannalta on tärkeää, että työntekijät päivittävät osaamistaan. Varsinkin nykyisessä demografisessa tilanteessa, jossa työikäisten määrän vähenee, jatkuvaan oppimiseen tulee kiinnittää huomiota.

Suomen valtion on tarjottava kansalaisille mahdollisuus kouluttautua läpi elämän eri elämäntilanteissa. Koulutus on sivistyksen, tasa-arvon ja inhimillisesti kestävänsä taloudellisen kasvun perusta. Suomalaisten osaamistasosta huolehtiminen on yksi avaintekijä Suomen jälleerakennuksessa nykyisen työn murroksen keskellä ja koronakriisin jälkeen. Koulutuksella on keskeinen merkitys sekä yksilöiden että yhteiskunnan hyvinvoinnille, jolloin tarkastelun näkökulma on vuosikymmenten mittainen.

Hanna Koskenheimo
tiedontuotannon asiantuntija
Akavan Erityisalajat

TAVOITTEEMME

Julkinen rahoitus on laadukkaan koulutuksen edellytys

1. Julkinen rahoitus ja toimivat rahoitusmallit ovat laadukkaan koulutuksen edellytys.
2. Pienten oppiaineiden tulevaisuus tulee turvata riittävän rahoituksen avulla.
3. Koulutusmäärien ennakoinnin tulee kattaa myös erityisalajat ja ennakoinnin tulee perustua tilastoihin, tutkimukseen ja laadulliseen työllistymiseen.
4. Opintotukijärjestelmän tulee mahdollistaa opiskelijan toimeentulo erilaisissa elämänvaiheissa.
5. Jokaisen opiskelijan tulee saada apua opintojensa suunnitteluun ja ohjaukseen.

Joustavat kouluttautumismahdollisuudet etusijalle

10. Tutkintoon johtavien koulutusten lisäksi tarvitaan kohtuuhintaista jatkuvan oppimisen ja muuttuvan työelämän haasteisiin vastaavaa koulutusta.
11. Osaamistili ja osaamisseteli uudeksi rahoituskanavaksi.
12. Osaamisen tunnistaminen tulee liittää opetuksen yhteyteen, ja tunnistamiseen tulee luoda selkeät kriteerit.
13. Korkeakoulujen välisten siirtymäväylien tulee olla entistä joustavampia.

Teorian, käytännön ja työelämä- lähtöisyyden vuoropuhelu korkeakoulutuksen kivijalkana

6. Nykyinen järjestelmä, ns. duaalimalli tulee säilyttää, mutta korkeakoulujärjestelmää on kehitettävä kokonaisuutena ja yhteistyötä lisäten.
7. Korkeakoulujen tulee kehittää osamisperustaiset opetussuunnitelmat.
8. Työelämätaitojen ja -yhteyksien, urasuunnittelutaitojen sekä uraneuvonnan tulee olla olennainen osa korkeakoulutusta.
9. Korkeakouluharjoittelut tulisi saada yliopistokoulutuksessa pakolliseksi.

Kieli- ja kulttuuriaineet yleis- sivistyksen ja ammattitaidon perustana

14. Perusasteen ja toisen asteen koulutuksen tulee säilyä yleis-sivistävänä.
15. Kielten, äidinkielen, yhteiskuntaopin ja historian opetukseen tulee panostaa kaikilla kouluasteilla.
16. Korkeakoulujen opiskelijahaku-uudistuksen vaikutuksia koulutuksen tasa-arvoon ja toisen asteen oppiainevalintoihin tulee arvioida kattavasti.

”Maksuton koulutus on hyvinvointivaltiomme peruskivi eikä siitä tule tinkiä.”

Hanna Koskenheimo, tiedontuotannon asiantuntija

JULKINEN RAHOITUS ON LAADUKKAAN KOULUTUKSEN EDELLYTYS

Suomalaisella koulutusjärjestelmällä pitää olla vahva ja vakaa julkinen rahoitus. Maksuton koulutus on hyvinvointivaltiomme peruskivi eikä siitä tule tinkiä. Menestymisemme ja kilpailukykyemme perustuu koulutukseen ja kovaan osaamiseen, joiden tasosta tulee huolehtia jatkuvasti. Myös tutkimus-, kehittämis- ja innovointitoiminnalla tulee olla riittävä julkinen rahoitus taustalla. Korkeakoulutuksen rahoituksen on oltava ennakoitavaa.

Akavan Erityisalut edustaa monia pieniä aloja, joiden rahoitus on turvattava myös tulevaisuudessa. Nykyisessä rahoitusmallissa nopea valmistuminen ja tutkintojen määrä ovat vahvassa roolissa, vaikka koulutuksen ja tutkimuksen laadun tulisi olla vahvempi tekijä. Koulutuksen tavoitteena on kuitenkin elinikäinen oppiminen ja osaamisen päivittäminen. Rahoitusmallit ohjaavat vahvasti koulutuksen järjestäjiä ja niissä pitäisi huomioida jatkuvan oppimisen mahdollistaminen käytännössä. Pienten alojen rahoitusta tukisi parhaiten se, että korkeakoulujen sisäinen rahanjako huomioisi eri alojen erilaiset tutkimustavat. Rahoituksessa tulisi palkita monipuolisesti erilaisista korkeakoulun tehtävän kannalta hyödyllisistä asioista eikä vain julkaisujen määrästä tai opiskelijoiden nopeasta valmistumisajasta.

Nykyisellä hallituskaudella korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään koko hallituskauden ajan. Samaan aikaan pitää varmistaa riittävä henkilöstömitoitus sekä opetus- että tukipalveluhenkilöstön puolella. Opetusresurssien riittävyys on tärkeää, mutta samaan aikaan opetushenkilökunnalla tulee olla mahdollisuus myös tutkimustoiminnan edistämiseen. Asiantuntevien ja riittävien tuki- ja hallintopalvelujen avulla on mahdollista keventää merkittävästi opetus- ja tutkimushenkilöstön hallinnollista taakkaa.

Tavoitteet

Julkinen rahoitus ja toimivat rahoitusmallit ovat laadukkaan koulutuksen edellytys.

Rahoitus on keskeinen eri oppilaitosten toimintaa ohjaava tekijä. Rahoitukseen liittyvän arvioinnin tulee perustua yhtenäisiin kriteereihin ja validiin mittaristoon. Yksittäisten opintopisteiden laskemisesta on siirryttävä kokonaisuuksien mittaamiseen ja opetuksen laadun arviointiin. Korkeakouluja tulisi velvoittaa järjestämään sisäinen rahanjakonsa siten, että se huomioi alojen erilaisen luonteen.

Myös pienten oppiaineiden tulevaisuus tulee turvata riittävän rahoituksen avulla.

Eri alojen erityispiirteet tulee huomioida rahoituksen kokonaisuudessa, jotta voidaan huolehtia laadukkaasta opetuksesta. Digitaaliset välineet ja itseopiskelu eivät saa kokonaan syrjäyttää lähiopetusta.

Koulutusmäärien ennakkoinnin tulee kattaa myös erityisalajat ja ennakkoinnin tulee perustua tilastoihin, tutkimukseen sekä laadulliseen työllistymiseen. Myös pienten alojen ja generalistialojen ennakkointitiedon on oltava laadukasta ja asiantuntevaa. Laadukas ennakkointitieto huomioi myös ala- ja oppiainekohdattaiset tutkimukset ja tilastot sekä opiskelijoiden laadullisen työllistymisen. Koulutuksen hinta ei saa olla ensisijainen kriteeri koulutuspaikamäärästä päätettäessä. On huomioitava työllistymisen omalle alalle valmistumisen jälkeen pitkällä aikavälillä. Myös alueellinen näkökulma on otettava huomioon. Ennakkoinnissa tulee hyödyntää myös ammattiliittojen asiantuntemusta ja tietoja.

Opintotukijärjestelmän tulee mahdollistaa opiskelijan toimeentulo erilaisissa elämäntilanteissa. Järjestelmän on kannustettava opiskeluun, mutta sen on lisäksi mahdollistettava joustavuus opintojen aikana ja huomioitava paremmin eri elämäntilanteet. Opintotuen tulee turvata opiskeluajan toimeentulo. Opintotukijärjestelmän tulee säilyä opintorahapainotteisena.

Jokaisen opiskelijan tulee saada apua opintojensa suunnitteluun ja ohjaukseen. Opinto- ja uraneuvonnan tulee olla asiantuntevaa ja riittävästi resursoitua. Kuormittavissa tilanteissa on tärkeää saada oikea-aikaista apua. Opiskelijaterveydenhuollon resurssien on oltava riittävät ja opiskelijoiden on saatava tukea myös mielenterveyden ongelmiin.

TEORIAN, KÄYTÄNNÖN JA TYÖELÄMÄ- LÄHTÖISYYDEN VUOROPUHELU KORKEAKOULUTUKSEN KIVIJALKANA

Jäsentemme edustamien asiantuntija-alojen merkitys on nyky-yhteiskunnassa tärkeä. Generalistialojen laaja-alaiset tieteelliset ja teoreettiset opinnot luovat perustan, jota hyödyntämällä voi samalla koulutuksella suuntautua laajasti eri tehtäviin. Tämän rinnalla tarvitaan joustavia siirtymäväyliä eri oppiaineiden välillä niin, että opiskelija voi muokata tutkintoaan oman kiinnostuksen ja työelämän tarpeiden mukaisesti.

Opiskelun ja työn vuoropuhelua sekä työnteon muuttamista opinnoiksi on mallinnettu monin tavoin. Mallit liittyvät esimerkiksi aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen, työharjoittelujen hyödyntämiseen, muuntokoulutuksiin sekä siihen, että opiskelijat osallistetaan tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toimintaan. Lisäksi työn ns. opinnollistamisella muutetaan opintojen aikaisen työssäkäynnin tuottama osaaminen opintopisteiksi. Opiskelijat tekevät työtä opintojen ohella sekä taloudellisista että työllistymistä edistävästä syistä.

Suomen kilpailukyky linkittyy kansainvälisen osaamisen parempaan hyödyntämiseen. Kansainvälistä osaamista ei hyödynnetä riittävästi. Kielitaitovaatimukset ja asenteet ovat suurimpia esteitä kansainvälisten osaajien työllistymiselle Suomessa.

Tavoitteet

Nykyinen järjestelmä, ns. duaalimalli tulee säilyttää, mutta korkeakoulujärjestelmää on kehitettävä kokonaisuutena ja yhteistyötä lisäten. Lainsäädännöllisiä yhteistyön esteitä yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä on

purettava. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteistyötä ja tutkimusalueita tulee selkeyttää tutkimustoiminnan sisältöjen ja tavoitteiden erot huomioiden. Korkeakouluja tulee kannustaa yhteistyöhön.

**Korkeakoulujen tulee kehittää osaamispe-
rustaiset opetussuunnitelmat.** Näissä tulee käsitellä tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toimintaa, osaamisen tunnustamisen prosessien läpinäkyvyys, yhdenvertaisuus ja tehokkuus sekä yhteistyö työelämäorganisaatioiden kanssa. Työelämän ja koulutuksen kohtaamista pitää tutkia säännöllisesti.

Työelämätaitojen ja -yhteyksien, urasuunnitelutaitojen sekä uraneuvonnan tulee olla olennainen osa korkeakoulutusta. Opettajien hyvät teoreettiset tiedot sekä ajantasaiset tiedot työelämästä näkyvät myönteisesti koulutusohjelmien sisällöissä. Korkeakoulutukseen tulee liittää tietoa myös yrittäjyydestä sekä erilaisia mento-
rointimahdollisuuksia. Opiskelijoita tulee auttaa ymmärtämään omat vahvuutensa ja niiden merkitys työelämässä. Tämä on tärkeää erityisesti generalistialoilla, joissa tietyllä koulutuksella voi suuntautua laajasti ja joustavasti eri tehtäviin.

Korkeakouluharjoittelut tulisi saada yliopistokoulutuksessa pakolliseksi. Työelämäkoke-
mus on tärkeä osa opintoja ja se myös ohjaa opiskelijoiden omaa urasuunnittelua. Harjoittelun tulee olla aina ohjattua. Harjoittelusta tulisi tarjota enemmän tietoa, ja harjoittelutuen avulla tulisi taata harjoittelupaikka jokaiselle. Lisäksi harjoittelutukikäytänteitä tulisi yhtenäistää eri tiedekuntien ja yliopistojen välillä opiskelijoiden yhdenvertaisuuden takaamiseksi.

JOUSTAVAT KOULUTTAUTUMIS- MAHDOLLISUUDET ETUSIJALLE

Oppiminen ja kouluttautuminen on koko elämän jatkuva prosessi. Korkeakoulujen ja työnantajien tulee kantaa vastuunsa jatkuvasta oppimisesta. Korkeakoulutetuilla tulee olla mahdollisuuksia täydennys- ja erikoistumis-koulutuksiin. Koulutusmahdollisuuksista tulee olla saatavilla kattavasti tietoa.

Työelämän murros, globaali kilpailu sekä osittain ennakoimattomat uhat (kuten pandemiat) voivat vaikuttaa ihmisten elämään ennalta-arvaamattomasti ja nopeasti. Lisä- ja täydennyskouluttautumiselle on kehitettävä toimivia malleja, joilla pystytään vastaamaan nopeastikin muuttuvan työelämän vaatimuksiin, huomioiden tässä myös työn murroksesta johtuvat yksilöiden erilaiset tilanteet ja tarpeet sekä oikea-aikainen vastaaminen näihin.

Vapaalla sivistystyöllä on tärkeä merkitys jatkuvassa oppimisessa ja täydennyskoulutuksessa. Erikoistumisopintoja ja täydennyskoulutusten sisältöjä tulee saada avointen korkeakoulujen opintoihin, jolloin koulutukset ovat kaikkien saatavilla.

Tavoitteet

Tutkintoon johtavien koulutusten lisäksi tarvitaan kohtuuhintaista jatkuvan oppimisen ja muuttuvan työelämän haasteisiin vastaavaa koulutusta. Korkeakoulujen erikoistumisopin-
tojen on tuotettava sellaista erityisosaamista, jolle on selkeästi ammatillista tarvetta työelämässä.

Osaamistili ja osaamisseteli uudeksi rahoituskanavaksi. Korkeakoulujen erikoistumisopin-
noille ja täydennyskoulutuksille on löydettävä jatkuvuutta sekä tukevampi rahoituspohja. Julkisen rahoituksen tulee mahdollistaa opiskelijoille täydennyskoulutus siten, ettei tutkintoon johtavia koulutuksia käytetä täydennyskouluttautumisen väylinä. Osaamistili on työntekijöiden ja työnantajien osaamisvakuutusmaksulla rahoitettava malli, jonka avulla jokainen työkäinen saisi käyttöönsä osaamissetelin, jolla voisi maksaa tutkinnon jälkeisen koulutuksen kustannuksia. Aikuiskoulutuksen on oltava tasapuolisesti mahdollista kaikille, myös esimerkiksi työttömille, alan vaihtajille, ammatinharjoittajille sekä yrittäjille. Osaamistilin käyttäminen rahoitusmuotona edistäisi myös tätä tavoitetta.

Osaamisen tunnistaminen tulee liittää opetuksen yhteyteen, ja tunnistamiseen tulee luoda selkeät kriteerit. Osaamisen tunnistamiseen tarvitaan selkeä, yhtenäinen ja valtakunnallinen ohjeistus, jota voidaan soveltaa tarkoituksenmukaisesti eri oppilaitoksissa, koulutusohjelmissa ja oppiaineissa. Sen tulee sisältää selkeät ohjeet siitä, miten opiskelijan osaaminen tunnistetaan, osoitetaan, arvioidaan ja tunnustetaan. Osaamista arvioidaan suhteessa tutkinnon tavoitteisiin, jolloin otetaan huomioon oppiaineiden erityispiirteet.

Korkeakoulujen välisten siirtymäväylien tulee olla entistä joustavampia. Tutkinnosta toiseen siirtymisen on oltava aina mahdollista.

Siirtymistä on tarkasteltava sisältö- ja työelämälähtöisesti. Ammattikorkeakoulututkinnon antaman jatko-opintokelpoisuuden on oltava selvä väylä lähialan ylempään tutkintoon. Ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneen tulee pystyä helpommin siirtymään maisterinopintoihin tai ylempään ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneen tulee voida helpommin siirtyä tohtoriopintoihin. Myös maisterintutkinnon suorittaneen tulee helpommin voida siirtyä

ammattikorkeakouluun täydennyskouluttautumaan. Siirtymien tulee olla tarkoituksenmukaisia eri alojen sisällä.

Näitä siirtymiä käsittelevien hallinnon asiantuntijoiden osaamisesta tulee huolehtia. Heidän tulee saada koulutusta muun muassa osaamisen tunnistamisesta ja siltaopintovaatimusten käsittelyssä. Työntekijöitä tulee myös kuulla siirtymiin liittyvien käytäntöjen kehittämisessä.

KIELI- JA KULTTUURIAINEET YLEISSIVISTYKSEN JA AMMATTITAIDON PERUSTANA

Kieli- ja kulttuuriaineiden tuoma osaaminen on tärkeää työelämässä alasta riippumatta. Kieli- ja kulttuuriaineiden avulla muodostuu vahva yleissivistys, mikä luo vankan pohjan tuleville opinnoille ja koko elämän kestäväälle jatkuvalla oppimiselle. Kielitaito on kielen ymmärtämisen ja tuottamisen lisäksi kulttuurista osaamista ja esimerkiksi esiintymis- ja viestintätaitoja. Peruskoulussa ja toisella asteella tulee tukea kieli- ja kulttuuriaineiden opiskelua.

Suomalainen koulutusjärjestelmä mahdollistaa monenlaisia tutkintopolkujakin perusopetuksesta korkea-asteelle. On hyvä, että siirtymää toiselta asteelta korkea-asteelle pyritään joustavoittamaan ja tarjolla on erilaisia reittejä korkeakouluopintoihin. Nykyisen korkeakoulujen opiskelijavalintajärjestelmän toimivuutta tulee kuitenkin seurata tarkasti. Esimerkiksi todistusvalinta voi ohjata ja kaventaa nuorten opintovalikoimaa jo toisella asteella. Tässä vaiheessa vahvemman pohjan tulevaisuudelle toisi oppiaineiden laaja-alainen valinta omien kiinnostusten mukaisesti.

Jatkuva oppiminen on osa elämää kaikissa ikävaiheissa. Kaiken koulutuksen pitää tukea myös tätä. Peruskoulussa ja toisella asteella opitaan ajattelun taitoa, jota syvennetään myöhemmissä opinnoissa ja hyödynnetään työelämässä. Korkeakouluissa ei voida paikata aiemmin syntyneitä puutteita vaan tukea ja apua on saatava riittävästi ja oikea-aikaisesti

kaikilla tasoilla. Yhteiskunnan tulee taata riittävät resurssit, jotta erityistä tukea tarvitsevat lapset ja nuoret saavat riittävän tuen ja huomion.

Tulevaisuuden yhteiskunnassa ja työelämässä tarvitaan substanssiosaamisen lisäksi esimerkiksi kattavia digitaatioita, hyviä sosiaalisia taitoja ja vahvaa resilienssiä. Demokraattisen ja turvallisen yhteiskunnan kannalta on tärkeää opettaa perus- ja ihmisoikeuksista, yhdenvertaisuudesta ja tasa-arvosta sekä tukea osallisuutta ja vuorovaikutusta eri ryhmien välillä. Kulttuurin ja historian tuntemus on tärkeä osa yleissivistävää koulutusta. Koulutuksen avulla luodaan tasa-arvoa ja edistetään yhdenvertaisuutta.

Tavoitteet

Perusasteen ja toisen asteen koulutuksen tulee säilyä yleissivistävänä (ammattillisessa koulutuksessa yleissivistävien aineiden osalta). Ilman vahvaa peruskoulupohjaa ei yhteiskuntamme tietopääoma ja kilpailukyky kasva ja kehity. Tulevaisuudessa yhä useampi työ vaatii korkeakoulutusta ja korkeaa ammattitaitoa, joita on vaikea saavuttaa ilman vahvaa yleissivistyspohjaa. Yleissivistävät aineet luovat pohjaa jatkuvalla oppimiselle ja mahdollisuuksille kehittää omaa osaamista työelämän ja yhteiskunnan vaatimusten mukaan. Yhteiskun-

nassa tarvitaan mm. kielellistä ja kulttuurista ymmärrystä, kokonaisvaltaista hahmotuskykyä, laajojen kokonaisuuksien hahmottamista ja kriittistä ajattelukykyä.

Kielten, äidinkielen, yhteiskuntaopin ja historian opetukseen tulee panostaa kaikilla kouluasteilla. Perusopetuksen sisällöt luovat perustan myöhemmille opinnoille ja työelämään. Peruskoulussa ja toisella asteella opitaan geneerisiä taitoja, joita syvennetään myöhemmissä opinnoissa ja hyödynnetään työelämässä. Lisäksi lasten ja nuorten tunnetaidot kehittyvät taide- ja taitoaineiden kautta. Laadukas ja monialainen perus- ja toisen asteen opetus luo kestävän pohjan myös tulevaisuuden koulutus- ja osaamistarpeille.

Lisäksi kieli- ja kulttuuriaineiden asiantuntijoita tarvitaan tulevaisuuden työmarkkinoilla. Perusasteelta alkaen luodaan pohjaa tuleville uravaihtoihin ja varmistetaan pienten alojen osaajien saatavuus myös jatkossa. Akavan Erityisalat haluaa muistuttaa, että mitä vähemmän tietyn aineen oppijoita ja opiskelijoita on, sitä vähemmän on tulevaisuudessa asiantuntijoita näillä taidoilla. Tämä koskee kaikkia koulutusasteita. Jo nyt esimerkiksi vieraiden kielten lukeminen on vähentynyt kautta perus- ja toisen asteen. Se luo haasteen tulevaisuuden saavutettavuudelle ja esimerkiksi kielellisten oikeuksien toteutumiselle.

Korkeakoulujen opiskelijahaku-uudistuksen vaikutuksia koulutukselliseen tasa-arvoon ja toisen asteen oppiainevalintoihin tulee arvioida kattavasti. On hyvä, että haku-uudistuksella pyritään edistämään korkeakouluopintoihin pääsyä nykyistä nopeammin. Oppijoiden taustat ja elämäntilanteet ovat moninaisia, joten tarvitaan myös erilaisia väyliä päästä korkeakouluopiskelijaksi. Myös avoimen väylän vahvistaminen on tärkeää.

On kuitenkin tärkeää arvioida uudistuksen vaikutuksia. Onko esimerkiksi pelkkä todistusvalinta yhdenvertaisuutta edistävä tapa hakeutua korkeakouluun? Lisäksi uhkana on, että todistusvalintakriteerit yhdenmukaistavat opiskelijoiden valintoja jo toisella asteella. Yksittäisten oppiaineiden ei tulisi korostua valintaperusteissa. On tärkeää, että opinto-ohjaajilla on laaja-alainen näkemys erilaista aloista ja niiden tuomista vaihtoehdoista, myös pienistä ja harvinaisista aloista.

On myös huomioitava, että erilaiset hakijoiden haastattelut tai soveltuvuuskokeet ovat tarpeellisia tietyillä aloilla, kun akateemisen menestyksen lisäksi tietyt henkilökohtaiset ominaisuudet ovat tärkeitä alalla menestymisen kannalta. Koulutukseen pääsyn lisäksi olennaista on myös koulutuksen läpäisy ja valmistuminen.

AKAVAN ERITYISALOJEN JÄSENYHDISTYKSET

- Hallintonotaarit • Kieliasiantuntijat • Kihlakunnanulosottomiehet • Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen henkilökuntayhdistys • Kuntien asiantuntijat - Kumula • Liiketalouden Liitto LTA • Merenkulkuopistojen opettajainyhdistys • Museoalan ammattiliitto MAL • Nuoriso- ja Liikunta-alan asiantuntijat Nuoli • Opetushallinnon akateemiset toimihenkilöt • Pelastushallinnon Virkamiehet • Skilla • Specia - Asiantuntijat ja esihenkilöt • Suomen Geronomiliitto • Sure - Suomen Restonomiliitto • Suomen Suuhygienistiliitto SSSL • Suomen Urheilujärjestöjen Johtavat Toimihenkilöt • Suomen Verotarkastajat SVT • TAAY - Tiedon- ja arkistohallinnan ammattiyhdistys • Taide- ja kulttuurialan ammattijärjestö TAKU • Valtion alueellisen sivistyshallinnon virkamiehet VSV • Viestinnän asiantuntijoiden ammattijärjestö Viesti

Akavan
Erityisalat